

LBRIS

We know
books

MAESTRO

DANTE
ALIGHIERI

INFERNUL

Traducere din limba italiană

GEORGE COȘBUC

Cuprins

CÂNTUL I

PROLOG LA DIVINA COMEDIE

Dante, rătăcind într-o pădure, ajunge la poalele unui deal. Cele trei fiare. Apariția lui Virgiliu și convorbirea lui cu Dante 7

CÂNTUL II

Invocația către muze. Șovăirea lui Dante, dojana și îndemnul lui Virgiliu. Rugămintea Beatricei. Înspre poarta Infernului 16

CÂNTUL III

Poarta Infernului. Pedepsa celor șovăielnici. Caron. Trecerea Aheronului 25

CÂNTUL IV

Primul cerc: (Limbul). Poeții antici și Dante. Castelul înțelepților 33

CÂNTUL V

Cercul al doilea: Judecătorul Infernului: Minos. Păcătoșii din dragoste. Francesca da Rimini și Paolo Malatesta. Povestea lor de dragoste și moarte 43

CÂNTUL VI

Cercul al treilea: Lacomii. Cerber. Ciaccio vorbește despre Florența și îi prezintă lui Dante exilul 53

CÂNTUL VII

Cercul al patrulea: Sgârçii și risipitorii. Pluto.
 Despre soartă. Mânioșii 61

CÂNTUL VIII

Cercul al cincilea: Mânioșii. Trecerea râului Stix
 în barca lui Flegias. Filippo Argenti.
 Cetatea Dite 69

CANTUL IX

Cercul al șaselea: Ereticii. Lângă poarta cetății Dite.
 Cele trei Furii. Trimisul ceresc. Cei doi poeți intră
 în cetate. Ereticii îngropați în morminte de foc 78

CÂNTUL X

Cercul al șaselea: Ereticii. Farinata degli Uberti și
 Cavalcanti. Prevestirea exilului lui Dante 87

CÂNTUL XI

Cercul al șaselea: Ereticii. Mormântul papei
 Anastasie. Topografia Infernului 97

CÂNTUL XII

Cercul al șaptelea: Brâul întâi. Violenții. Minotaurul.
 Centaurii. Violenții împotriva aproapelui 104

CÂNTUL XIII

Cercul al șaptelea: Mânioșii. Pădurea sinucigașilor.
 Pier della Vigna. Risipitorii 113

CÂNTUL XIV

Cercul al șaptelea: Brâul al treilea. Violenții
 împotriva lui Dumnezeu. Capaneu. Origina
 râurilor din Infern 123

CÂNTUL XV

Cercul al șaptelea: Violenții împotriva firii.
 Sodomiiții. Brunetto Latini. Noua prevestire a
 exilului lui Dante 131

Cercul al șaptelea: Violenții împotriva firii.
Convorbirea lui Dante cu trei florentini. Corupția
Florenței. Gerion 140

CÂNTUL XVII

Cercul al șaptelea: Brâul al treilea.
Violenții împotriva artei.
(Cămătarii. Monstrul Gerion) 147

CÂNTUL XVIII

Cercul al optulea: Bolgia întâia și a doua.
Pezevenghii, seducătorii de femei și înșelătorii.
Lingușitorii 156

CÂNTUL XIX

Cercul al optulea: Bolgia a treia. Simoniacii.
Papa Nicolo al III-lea. Violenta invectivă a lui Dante
împotriva papilor simoniaci 164

CÂNTUL XX

Cercul al optulea: Bolgia a patra. Ghicitorii 173

CÂNTUL XXI

Cercul al optulea: Bolgia a cincia. Cei care își
însușesc hanul obștesc. Amenințările diavolilor.
Umorul dantesc 180

CÂNTUL XXII

Cercul al optulea: Ciampolo di Navara și fratele Gomita.
Cursa întinsă dracilor de Ciampolo.
Cearta acestora 188

CÂNTUL XXIII

Cercul al optulea: Bolgia a șasea. Ipocriții 197

CÂNTUL XXIV

Cercul al optulea: Bolgia a șaptea.
Hoții 205

CÂNTUL XXV

Cercul al optulea: Bolgia a șaptea.

Hoții

214

CÂNTUL XXVI

Cercul al optulea: Bolgia a opta. Răii sfătuitori.

Invectiva lui Dante împotriva Florenței. Sfătuitorii

răi învăluiți în flăcări. Ulise și Diomede

223

CÂNTUL XXVII

Cercul al optulea: Bolgia a opta. Sfătuitorii de rele.

Guido da Montefeltro.

Dante vorbește despre starea politică a Romagnei

233

CÂNTUL XXVIII

Cercul al optulea: Bolgia a noua.

Semănătorii de dezbinări

241

CÂNTUL XXIX

Cercul al optulea: Bolgia a zecea.

Falsificatorii

250

CÂNTUL XXX

Cercul al optulea: Bolgia a zecea.

Falsificatorii

259

CÂNTUL XXXI

Puțul giganților

268

CÂNTUL XXXII

Cercul al noulea: Trădătorii. Căina, trădătorii de rude.

Antenora, trădătorii de patrie sau de partid. Bocea degli

Abati. Conte Ugolino

277

CÂNTUL XXXIII

Cercul al nouălea: Trădătorii. Zona a doua.

Antenora (trădătorii de patrie sau de partid).

Conte Ugolino.

Invectiva împotriva Pisei

286

LIBRIS

CÂNTUL XXXIV

We know
books

Infernul

311

Cercul al nouălea: Zona a patra și ultima.

Trădătorii

297

Cântul I

PROLOG LA DIVINA COMEDIE

Dante, rătăcind într-o pădure, ajunge la poalele unui deal. Cele trei fiare. Apariția lui Virgiliu și convorbirea lui cu Dante

- 1 Pe când e omu-n miezul vieții lui,
m-aflam într-o pădure-ntunecată
căci dreapta mea cărare mi-o pierdui.
- 4 Amar mi-e să vorbesc cât de-ndunată
pădure-a fost, încât de-a ei cumplire,
gândind la ea, mi-e mintea-ncrâncenată!
- 7 Un strop mai mult de-amar și m-ar răpune!
Dar, până să v-arăt a mea scăpare,
eu de-alte stări văzute-n ea voi spune.

---

¹ **În miezul:** La treizeci și cinci de ani, ajuns la jumătatea vieții. Suntem într-o noapte a Săptămânii Patimilor a anului 1300.

² **M-aflam:** Dante bagă de seamă că s-a rătăcit într-o pădure întunecată, simbol al vieții sale vijelioase și pline de păcate, în care se scufundase după moartea Beatricei.

- 10 Intrai în ea și nu știi felu-n care,
atât de mult eram de somn pătruns,
pe când ieșeam din dreapta mea cărare.
- 13 Dar, când sub o colină fui ajuns,
sub care se-nfunda și-această vale,
de-a cărei groază mă simții străpuns,
- 16 privind, văzut-am creștetele sale
scăldate-n focu-acelei dragi planete
ce mână sigur pe-orșicare cale.
- 19 Și-atunci scăzu și spaima care-mi stete
o baltă-n suflet, cât putu să-ncapă
prin noaptea care-atâtea spaime-mi dete.
- 22 Și, ca și-acela ce din valuri scapă
și-abia răsuflă, (de la mal cătând,
se-ntoarce spre primejdioasa apă);
- 25 așa și sufletu-mi, și-acum, fugând,
s-a-ntors spre-acel ponor (în ochi prinzându-l,
ce n-a lăsat om viu prin el nicicând.

---

11 **De somn pătruns:** Va spune în altă parte că el s-a rătăcit îndată după moartea Beatricei (9 iunie 1290), când – pierdută fiind aceea care îl mână pe drumul drept – s-a lăsat ademenit de iluziile înșelătoare, împins în păcat (sommel sufletului).

13 **Colină:** Colina simbolizează, în contrast cu pădurea, viața simplă și curată.

17 **Dragi planete:** Soarele care, după astronomia timpului, era una din cele șapte planete. Soarele simbolizează pentru Dante creștin lumina credinței care conduce sufletul pe căile mântuirii.

21 **Prin noaptea:** Noaptea de joi spre vineri (7 spre 8 aprilie 1300). Călătoria lui Dante va dura șapte zile. Noaptea aceasta simbolizează timpul rătăcirii în pădurea păcatelor.

22 **Și ca și-acela:** Este prima comparație a *Divinei Comedii*, de o rară frumusețe plastică: zugrăvirea naufragiatului scăpat din valurile amenințătoare la țarm.

- 28 Și-astfel, truditul trup mai întremându-l,
plecai din nou pe coasta neumblată,
dar ferm picior tot cel de jos avându-l.
- 31 Și-abia-ncepui să urc pe ea și, iată,
săltând o sprintenă panteră-n drum
și-având o blană mândru-mpestrițată
- 34 nu vrea să-mi lase cale nicidecum,
și-astfel de mult mă-mpiedica-n suire,
că stetei să mă-ntorc acum-acum.
- 37 Era-ntr-a zilei cea dintâi ivire,
iar soarele ieșea cu-aceleași stele
ce-au fost cu el, când veșnica iubire
- 40 a pus mișcarea primă-n el și-n ele;
și-astfel făceau să sper de multe ori
la blana fiarei cu pestriță piele
- 43 și dulcele-anotimp și-ai zilei zori;
nu îns-atât ca frică să nu-mi fie
de-un leu care-apărând îmi da fiori.

---

30 **Ferm picior:** Unul dintre cele mai comentate versuri ale *Divinei Comedii*. Desigur că cea mai clară interpretare este cea a lui Torraca: „Dante face aci aluzie la mersul lui, în același timp pripit și șovăitor la urcarea dealului, fiindcă în urcușurile grele piciorul de jos stă mai tare sprijinit ca acela pe care se sprijină tot corpul, față de cel mai înalt, nesigur și șovăitor, pe când încearcă terenul.“

32 **Panteră:** Înaintea ochilor poetului apar una după alta trei fiare: o panteră, un leu și o lupoaică. Pantera simbolizează desfrânarea. S-a dat și o altă interpretare după care pantera cu părul ei alb și negru ar face aluzie la cetatea Florenței, dezbinată în luptele civile dintre Albi și Negri.

37 **Era-ntr-a zilei:** Era în zori și soarele răsărind se afla în constelația Berbecului ca și în clipa creației lumilor, după biblia creștină.

43 **Și dulcele-anotimp:** Senina oră a zorilor și primăvara îi dădeau încredere și nădejde că va putea scăpa de această primă piedică, a panterei.

45 **Leu:** Simbolizează mândria sau violența. Unii comentatori au văzut în leu personificarea „pacificatorului“ Toscanei, Carol de Valois.

- 46 Părea că el asupra-mi vrea să vie
cu botu-n vânt, și-n foamea lui cea mare
părea și zării-o spaimă ca și mie.
- 49 Și iată și-o lupoaic-apoi, că pare,
cu mii de pofte-n slabu-i trup răpus,
căci multei lumi îi face zile-amare,
- 52 prin multă piedică ce-n drum mi-a pus
cu groaza ce-o stârnea a ei vedere,
pierdui speranța de-a mai merge-n sus.
- 55 Și, ca și-acel ce vesel strânge-avere,
când vine-un timp care și-a pierde-l face,
e-n toate trist și-și plânge-a lui durere,
- 58 așa-mi făcu și bestia făr'de pace,
ce-ncet-încet venindu-mi, mă-mpingea
acolo unde-orice lumină tace.
- 61 Pe când mă ruinam în noaptea grea,
deodată-mi apăruse unul, care,
de lung ce-a fost tăcut, ca mut părea.
- 64 Văzându-l deci aci-n pustiu mare:
„Oricine-ai fi, ori umbră-adevărată,
ori om – am zis –, te rog, ai îndurare!“

---

49 **O lupoaică:** Este simbolul avariției sau lăcomiei. Unii comentatori au interpretat-o ca simbolul curții papale de la Roma.

60 **Orice lumină tace:** Toate fiarele vor să-l facă să reintre în pădurea întunecată – în pădurea păcatelor.

61 **Ruinam:** Italienism – În felul acesta traduce Coșbuc *rovinava*, care în italianește înseamnă „cobora precipitat“.

63 **De lung ce-a fost tăcut:** Este umbra lui Virgiliu, cântărețul *Eneidei*, cel mai mare poet al Antichității, folosit de Dante în *Divina Comedie* drept călăuză, simbol al rațiunii umane.

- 67 „Nu-s om – a zis –, ci-atare fui odată.
Strămoși – răspunse el – lombarzi avui:
din Mantua și mam'avui, și tată.
- 70 Deși târziu, sub Iuliu mă născui,
și Roma sub August, pe când domnise
mințiții zei ce mint, eu o văzui.
- 73 Poet fiind, cântai pe-a lui Anhise
cucernic fiu, care cu-ai Troiei fii,
când Ileon fu ars, la noi venise.
- 76 Dar tu-ntr-acest amar de ce revii?
De ce nu sui pe dealul desfătăriei,
că-i scop și cauz'oricărei bucurii?“
- 79 „Virgil ești tu? Fântâna ești, al cărui
torent – îi zisei cu rușine-acum –
bogată pornit-a fluviul cuvântării?

---

68 **Lombarzi:** Virgiliu se născuse în Pietole, în apropiere de Mantova. În timpul lui Dante, aproape toată Italia nordică se numea Lombardia.

69 **Mantua:** Virgiliu nu-și spune numele, ci-l lasă pe Dante să aibă mulțumirea de a-l descoperi.

70 **Sub Iuliu mă născui:** Mai precis, Virgiliu s-a născut în anul 70 î.Hr., așa că la moartea lui Iuliu Cezar avea douăzeci și șase de ani.

72 **Mințiții zei:** Zeii Antichității mincinoși, înșelători. Virgiliu nu a putut cunoaște nici creștinismul, deoarece a murit cu nouăsprezece ani înainte de nașterea lui Isus Cristos.

73 **Poet fiind:** Este de notat chipul treptat în care Virgiliu se dezvoltă în timpul lui Dante, marele său emul.

74 **Cucernic fiu:** Este vorba de Enea, eroul *Eneidei*, marele poem epic al lui Virgiliu.

79 Din versurile care urmează se văd dragostea și admirația pe care Dante le avea pentru umanitatea antică, pentru Virgiliu, al cărui poem, așa cum va spune în Cântul al XX-lea al *Infernului*, îl știa pe dinafară.

- 82 Tu, marea faclă-n veci pe-al artei drum!
Deci fie-mi de-ajutor iubirea vie
și studiul lung în dulcele-ți volum.
- 85 Părinte-mi ești, maestru-mi ești tu mie,
tu, singur, ești acel ce-a dat o viață
frumosului meu stil ce-mi e mândrie.
- 88 Vezi, fiara m-a întors și-mi șade-n față.
Ajută-mi, înțeleptule vestit,
căci inima de spaimă-n mine-ngheață!“
- 91 „Pe-alt drum ți se cădea să fi pornit
– mi-a zis, văzând ce plânset mă doboară,
de vrei să scapi de locul ăst cumplit.
- 94 Căci bestia care-asupra ta scoboară
nu lasă-n drum pe nime făr’de-osândă,
ci-i stă de cap astfel, până-l omoară.
- 97 E rea din fire și mereu la pândă
și-n veci fără de saț cumplita-i vrere,
căci, după ce-a mâncat, e mai flămândă.
- 100 Sunt multe fiare cari și-o fac muiere,
și și mai multe-or fi pân’o să vie
să-i dea Copoiul moarte-ntru durere.

---

98 **Fără de saț:** De aici se vede că lupoaica e simbolul poftei fără de saț, al patimei desfrânate.

100 **Sunt multe fiare:** Păcatele cu care avariția merge împreună.

102 **Copoiul:** Nu există în tot poemul un vers care să fi dat naștere la mai întinse discuții. Unii comentatori au văzut în Copoi un papă sau împărat ideal, alții un personaj istoric determinat: Henric al VII-lea, către care tindeau speranțele poetului exilat, papa Benedict al XI-lea, sau Cangrande della Scala, căruia Dante i-a dedicat *Paradisul*.

LIBRIS

We know
books

Cântul I, v. 88